

ASIA **Huolellisuus ulosottomenettelyssä**

KANTELU

Kantelija on arvostellut oikeuskanslerinvirastoon 6.11.2015 osoittamassaan kantelukirjoituksessa kihlakunnanulosottomiehen menettelyä. Kantelijan mukaan kihlakunnanulosottomiehen suorittama ulosmittaus oli kohdistunut hänen suojaosuuteensa. Kantelijan tiedusteltua kihlakunnanulosottomiehen 21.10.2014 puhelimitse virheellisesti ulosmitattuja varojaan, oli hän luvannut palauttaa rahat kantelijan tilille. Kantelijan tiedusteltua asiasta uudelleen 28.10.2015 oli selvinnyt, että rahat olivat menneet velkojille. Kantelijan mukaan kihlakunnanulosottomies oli käyttäytynyt epäasiallisesti jälkimmäisessä puhelussa. Lisäksi kihlakunnanulosottomies oli kysellyt onko kantelijalla rahaa. Kantelija ilmoittaa, että hän odottaa kantelun tekohetkellä 6.11.2014 edelleen rahojaan.

SELVITYS

Oikeuskanslerinvirastoon on hankittu ulosottoviraston kihlakunnanulosottomiehen selvitys sekä kihlakunnanvoudin ja johtavan kihlakunnanvoudin lausunnot. Lisäksi Valtakunnanvoudinvirasto on antanut lausuntonsa.

Jäljennökset mainituista lausunnoista ja selvityksestä toimitetaan tämän päätöksen ohessa kantelijalle.

RATKAISU

Saadusta selvityksestä ja yksityiskohtaisista lausunnoista ilmenee kantelussa tarkoitettun asian tapahtumainkulku. Kantelijan toistuvaistulosta ulosottoon maksettu ulosottopidätys oli kohdistunut osittain suojaosuuteen. Ulosmittauksessa ei ollut huomioitu ulosottokaaren 4 luvun

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

48 §:ssä tarkoitetulla tavalla kantelijan elatuksen varassa olevia alaikäisiä lapsia. Valtakunnanvoudinviraston lausunnosta ilmenevällä tavalla tieto olisi ollut selvitettävissä väestötietojärjestelmästä ja asia olisi tullut huomioida viran puolesta. Kihlakunnanulosottomies on menetellyt asiassa tältä osin virheellisesti.

Koska kantelija on ollut asian johdosta kihlakunnanulosottomieheen yhteydessä jo 21.10.2014, oli 22.10.2014 tapahtunut ulosottopidätys kihlakunnanulosottomiehen tietten ollut liian suuri. Kihlakunnanulosottomies oli ollut tietoinen, että virheellisesti pidätetty määrä tuli palauttaa kantelijalle. Kihlakunnanulosottomiehen kertoman mukaan hän oli kuitenkin epähuomiossa kohdentanut rahat 23.10.2014 kahteen kantelijan ulosottovelkaan, minkä seurauksena rahat oli tilitetty velkojille. Rahat oli saatu palautettua kantelijalle vasta 21.11.2014. On selvää, että raha ei olisi saanut tilittää ulosotosta kantelijan ulosmittausvelkojille. Kihlakunnanulosottomies on menetellyt myös tältä osin virheellisesti. Minulla ei ole perusteita arvioida kihlakunnanulosottomiehen menettelyä Valtakunnanvoudinviraston lausunnosta poikkeavalla tavalla ja yhdyin siihen lausunnossa esitettyyn käsitykseen, että kihlakunnanulosottomiehen olisi tullut varmistua käytännössä siitä, että tilittäminen kantelijan ulosmittausvelkojille ei olisi edes epähuomiossa ollut mahdollista. Tämä olisi ollut toteutettavissa esimerkiksi ulosoton tietojärjestelmän avulla.

Kantelijan ja kihlakunnanulosottomiehen kertomukset 28.10.2014 tapahtuneen puhelinkeskustelun sisällöstä poikkeavat toisistaan. Kantelijan mukaan kihlakunnanulosottomies oli käyttänyt kantelukirjoituksessa tarkemmin yksilöityä epäasiallista ilmaisua ja hänen käyttäytymisensä oli ollut epäammattimaista ja törkeää. Lisäksi kihlakunnanulosottomies oli esittänyt kantelijan epäasialliseksi kokemia kysymyksiä hänen käytössään olevista varoista. Kihlakunnanulosottomies puolestaan on kertonut, että keskustelun yleisen sävyn huomioiden siinä oli mahdollisesti käytetty voimakkaampaa sävyä, mutta hänen ilmaisunsa eivät olleet kohdistuneet kantelijaan. Kantelijan esittämän, kihlakunnanulosottomiehen sanomaksi ilmoittaman sitaatin tämä on todennut kuulostavan vieraalta hänen sanomakseen. Kihlakunnanulosottomies on kertonut kysyneensä kantelijan käytössä olevista varoista sen arvioimiseksi, olisiko asiassa ollut syytä ryhtyä palauttamisen nopeuttamiseksi erityisjärjestelyihin.

Mainitun puhelinkeskustelun sisällöstä ja käytetyistä sanonnoista ei ole asianosaisten kertomusten lisäksi saatavissa sellaista muuta selvitystä, jonka perusteella kihlakunnanulosottomiehen menettelyä ja ilmaisuja voisi arvioida jälkikäteen laillisuusvalvonnalliselta kannalta. Yhdyin kuitenkin yleisellä tasolla Valtakunnanvoudinviraston esittämään käsitykseen hyvän hallinnon mukaisesta kielenkäytöstä ja asiakaspalvelusta sekä virkamiehistä annetun lain tarkoitamasta tehtävien asianmukaisesta suorittamisesta sekä aseman ja tehtävien edellyttämällä tavalla käyttäytymisestä. Totean, että asianmukaiseen menettelyyn virkatoiminnassa kuuluu asiallinen ja neutraali käyttäytyminen.

Edellä kerrotuin tavoin kihlakunnanulosottomiehen menettely hänen jättäessään ottamatta huomioon suojaosuuteen vaikuttavat seikat, on ollut lainvastainen. Hän on menetellyt virheellisesti myös tilittäessään rahat kantelijan ulosmittausvelkojille. Kiinnitän kihlakunnanulosottomiehen huomiota huolellisuuteen ja tarkkuuteen vastaavissa tilanteissa.

Ottaen huomioon edellä kihlakunnanulosottomiehen käyttäytymisen arvioimisesta esitetyt seikat ja koska hänen esimiehensä on ilmoittanut varmistavansa sen, että kihlakunnanulosottomies on tietoinen virkamiehiä koskevasta yleisen asiallisuuden merkityksestä ulosottomenettelyssä, minulla ei tältä osin ole aihetta enempään toimenpiteisiin.

Saatan edellä esittämäni käsitykset ulosottoviraston ja kihlakunnanulosottomiehen tietoon.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Toimitan jäljennöksen tästä päätöksestä Valtakunnanvoudinvirastolle.

Asia ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Kimmo Hakonen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Outi Lehvä